

Kirchliches Verordnungs-Blatt

für die
Savanter Diöcese.

Inhalt: I. Litterae pastorales Archiepiscoporum et Episcoporum Austriae ad Clerum. — II. Interrogationes ad eos, qui ex haeresi vel schismate ad catholicam fidem converti volunt. — III. Mittheilung, betreffend die 1892 in Wien stattfindende Ausstellung für Musik- und Theaterwesen. — IV. Mittheilung, betreffend die 1892 in Madrid anlässlich der vierhundertjährigen Gedenkfeier der Entdeckung Amerikas stattfindende Ausstellung. — V. Beschlüsse des österreichisch-ungarischen Organisten- und Orgelbauertages zur Verbesserung der Orgelwerke. — VI. Anton Dvorsak'sche Stiftung für kranke und hilfsbedürftige Priester. — VII. Diöcesan-Nachrichten.

I.

Litterae pastorales Archiepiscoporum et Episcoporum Austriae ad Clerum.

Infrascripti

Archiepiscopi et Episcopi Austriae

Dilecto et Venerabili Clero Suo Salutem in Domino!

Venerabiles fratres! In praeclarissima illa epistola, quam dedit ad nos Sanctissimus Dominus noster die 3. mensis Martii anni currentis quamque vobiscum communicavimus, dicit se laetari, in Austria nostra „tam multa esse tamque egregia in omni recte factorum genere vel „studia vel opera.“ Quae quidem verba Sanctissimus Pater ad venerabilem quoque clerum laetus refert simulque ei monita quaedam addit, quae nos in sequentibus litteris aliquantulum volumus illustrare.

I.

Jure merito Sanctitas Sua ingemit super crescentem erga s. Ecclesiam hostilitatem. „Neque „sine acerba fuit aegritudine conspexisse Ecclesiae hostes, pessimo foedere conjuratos, moliri ac tentare „omnia, ut admirabile istud aedificium, quod perfligio humani generis extulit Deus, convellerent atque „adeo, si fieri posset, excinderent. — Quae nimirum longe lateque in Ecclesiam Christi ardet dimicatio, „etsi variis pro varietate locorum artibus armisque exerceatur, hanc demum unam habet eandemque ratio- „nem belli praescriptam: a familiis, a scholis, a legibus, ab institutis vestigia religionis delere omnia, „Ecclesiam ipsam facultatibus suis et insigni qua pollet in commune bonum virtute spoliare, perniciosissimam „errorum pestem in omnes venas domesticae civilisque communitatis infundere. . . . Ex tantis catholico „nomini injuriis illatis multa in nationes ingentiaque mala profluxerunt et profluunt. . . . Neque alia „sane erant consecutura nam debilitato eove deterius, rejecto firmitatis praesidio, religione, nutant omnia „et labefactantur ipsius fundamenta civitatis.“

Nos igitur vosque, venerabiles fratres, Sanctissimus Pater advocat, ut simus ejus in propugnanda fide catholica tuendaque societatis humanae salute adjutores fideles.

Quae tamen verba Vicarii Christi certissime non ad bellum nos evocare volunt: Jesu Christi enim servi non pugnant pugnandi libidine; aeque nos potius pacem amemus, ac Jesus Christus amavit

eam; sed pacem veram, quae de corde puro, de conscientia bona et de fide non ficta profluit, non falsam, quae fideles nobis creditos contra incursus in summa eorum bona aeternaque factos traderet indefensos et inermes. Neque aliud actiones nostras dirigat gubernetque oportet nisi Dei amor, qui a nobis expostulat, ut animas semper in omnique rerum vicissitudine doceamus, in veritate conservemus et contra errores corruptelasque temporum decursu orientes securas reddamus.

Vobis, animarum pastores! qui nobiscum vocati estis ad regium vexillum christianae fidei morumque christianorum sustentandum, vobis in hoc mundo, e quo sensum christianum delere conantur, perdifficile munus incumbit, cuius pondere oppressi facile animum demittere tentaremini effusumque delendi nominis christiani aestum perniciosum suum cursum peragere sineretis. At sint licet maximae difficultates vobis superandae; minentur licet frustratae spei deceptiones: zelus salvandi animas, quas Christus Dei Filius sanguine suo redemit, omnem pusillanimitatem superet fugetque necesse est. Non licet subtrahere vos neque desinere duces esse in pugna, qua certatur pro gravissimis sanctissimisque hominum bonis. Recogitate vero, dilectissimi fratres, eo validiores vos fore, eoque feliciores eventu in hac pugna pro sanctissimis Dei Ecclesiaeque juribus committenda, quo magis hunc finem solum intueamini omniaque studia aliena e munere vestro exscindatis: quo magis vita vestra sublimi status vestri dignitati sit conformis; quo magis in eis, quae tractatis concordetis inter vos unionemque illam re vera colere studeatis, quae vos cum praesulibus vestris jungat oportet.

Vos estis sal ad hoc destinatum, ut morum putredinem a populis arceatis; nolite permittere, fratres dilectissimi, ut sal evanescat et putridum fiat saecularibus studiis inserviando. Quo magis ejusmodi studia a christianae fidei principiis aliena sunt hominumque genus odio discordiisque scindunt, eo magis sacerdotibus incumbit, ut unionis per Jesum Christum sociandae vexillum extollant, ut animos contrariis studiis seperatos reconcilient, ut omnibus omnia esse, sicut ait Apostolus, studeant mundumque convincant esse aretissimam omnium populorum unionem in Ecclesia catholica fundatam. Utinam muneris vestri labores non frustretis sectando consilia ab Ecclesiae mente aliena! Utinam omnia vestra studia hunc in finem dirigatis: Christus in omnibus et Christus super omnia! Neque ullo modo hominum voluptatibus serviatis neque cedatis, sed cura indefessa gregi vobis concredito adhibita vitaeque omni culpa pura ovibus vestris sal terrae sitis verique benedictionis fontes! Vacate quotannis, si fieri potest, sacris exercitiis, quibus spiritum vocationis optime renovare debeatis. Nec minus illam tueamini auctoritatem, quae Christi Domini verbo Sanctique Spiritus operatione in Ecclesia perseverans vestrae ipsorum auctoritatis radix est atque origo; ita ut unitate concordiaeque nobiscum aretissime conjuncti phalangi illi similes sitis, qua Gedeon prostravit Madianitas.

II.

Inter remedia vero temporum nostrorum periculis adhibenda Summus Pontifex PP. Leo XIII. in praeclarissimis litteris encyclicis die 20. mensis Aprilis 1890 editis imprimis expostulat, „ut mores corrigantur et pietatis sensus augeatur.“ Veram equidem pietatem colere virtutesque fovere gravissimi momenti est radixque salutis humanae societatis. Quod vero munus prae omnibus clero incumbit.

Quamobrem, venerabiles fratres, omnem operam impendite, ut ad sacra publica fideles alliciatis summa cum dignitate et decore ea celebrando, diligenter tempus pro eis peragendis statutum servando nimiamque prolixitatem evitando. Indesinenter edocete oves vestras quaecumque sunt necessaria ad aeternam salutem, sed in concionibus argumentis quoque solidis atque sermonis ornatu mentes capere animosque movere studete. Frequentiorem dignumque Sacramentorum usum commendate, sed commodam quoque eis utendi occasionem praebete, ne ullo praetextu excusari possint monita vestra spernentes. Ut breviter dicamus, omnia officia erga fideles curae vestrae commissos vobis incumbentia adimplete secundum cor exemplarque Jesu Christi, pastoris divini, qui docuit nos, ut in omnibus viis interque omnes aerumnas sedulo quaeramus oves perditas.

Gregibus vestris interdum singularem quoque renovandi et redintegrandi spiritum pietatis occasionem praebatis, ad quem finem sacrae missiones praeprimis aptas esse compertum habetis.

Militibus curae vestrae commissis magnam impendite sollicitudinem; ubi vero curati militares funguntur, concordiam cum eis fovete auxiliumque eis pro viribus praebete.

Gravissimum vero nobis esse videtur, ut religiosis juventutis indigentiis provideatis. „Nam ea“, ut inquit Sanctissimus Pater in suis litteris encyclicis *Humanum genus* d. d. 20. Aprilis 1884, „spes est societatis humanae“. In praesenti omne, quod in nobis est, studium adhibendum erit, ut animi parvulorum, quos Salvator Noster singulari complectitur amore, fide catholica ejusque praeceptis atque divinae gratiae conciliandae viis sedulo et accurate instituantur. Quae vero docetis parvulos, ea sint plana, enucleata, polita, ad ingenium eorum accommodata, cognitu perfacilia, iterum atque iterum pertractata, tali ardore et fervore proposita, ut mentes illuminent cordaque alliciant.

Quamobrem vobis commendamus magnopere, ut, ubi fieri potest, pro pueris puellisque in scholis congregatis singulis diebus festivis et Dominicis missae Sacrificium cum brevi homilia ab officio divino pro adultis parochianis separatim celebretis. Imprimis satagite, ut pueri puellaeque quam accuratissime ad primam confessionem, qua nihil est gravius, praeparentur; a prima enim pendent fere omnes vitae ulterioris confessiones; neque omittatis ad alias quoque confessiones sedulam instructionem reiterare. In excipiendis autem confessionibus magna patientia et invicta caritate paterna vos armetis neque nimia celeritate eas tractetis, sed potius alios confessarios in vestrum subsidium adhibeatis. Onus difficile, labor fructuosus!

Nec minus commendatam volumus zelo vestro pastorali adultam juventutem, quae schola absoluta e domo patria ad alia transit ediscenda vel tractanda. Quorum parentes haud raro omnia se optime fecisse putant, si filios filiasve, cura salutis eorum omnino fere posthabita, in quolibet loco collocaverint. Attamen quis vestrum est, qui nesciat, aetatem juvenilem permultis et internis et externis tentationibus periculisque esse expositam, unde accedit, ut tot adolescentes a fide deficient moresque corrumpant? Cui ovium parti eximiae maximam, hortamur, adhibeatis curam, ut juvenus annis peractis periculosis conscientiam servet immaculatam. Quamobrem pueros puellasque in pias sodalitates congregare, et ut instructioni christianae adsint, quantum fieri potest, curate.

Quae quidem supra vobis exposuimus, ad ordinariam curam pastorem spectant, sed saepius evenit, ut pastores ovium extraordinario modo curam animarum exercere debeant, e. gr. pro famulis domesticis ancillisque instituenda missa prima summo mane diebus festivis et Dominicis, pro opificibus concionibus vespere illis diebus habendis etc. Huic labori nolite vos subtrahere, ut cum Apostolo jure dicere possitis: „Caritas Christi urget nos“ (II. Cor. 5, 14).

III.

Perpendite vero, fratres dilectissimi, tempore nostro plus a vobis requiri quam ut impleatis officia curae pastoralis stricto sensu nuncupata. Neque enim hodie sufficit sacris functionibus incumbere intra templorum parietes. Sacerdos omnibus gregis concrediti necessitatibus consulere et servire debet maximeque ad se pertinere sciat de omnibus, quae ejus salutem fovere possint. Meminisse enim juvat, quod ait Apostolus: „Quis infirmatur, et ego non infirmor? quis scandalizatur, et ego non uror?“ (II. Cor. 11, 29). „Omnibus omnia factus sum, ut omnes facerem salvos“ (I. Cor. 9, 22).

Itaque vestrum quoque est dirigere societates illas ecclesiasticas, quibus ut fideles populi nomen dent, hortante Summo Pontifice per litteras pastorales monuimus. Hoc quoque munus religiosa industria exsequamini tamquam Dei et Ecclesiae negotia tractantes et memores monitionis, quam dedit S. Paulus discipulo suo dilecto Tito: „In omnibus te ipsum praebe exemplum bonorum operum“. (Tit. 2, 7) — et iterum Timotheo, cui praecepit: „Exemplum esto fidelium in verbo, in conversatione, in caritate, in fide, in castitate“. (I. Tim. 4, 12.)

Quas inter societates prae omnibus vobis commendamus praeclara illa sodalitia, quae a S. Vincentio, S. Elisabeth et B. Agnete nuncupata aliaque hujusmodi pro scopo habent juvandi pauperes. Hae consociationes antiquam illam pauperum curam continuata pietate vere exercent, quae a primis jam

temporibus viguerat in Ecclesia adeoque nulla alia ratione compensari possunt; neque per nova illa nostri temporis beneficentiae colendae sodalitia, quae philanthropiae splendidum nomen sibi arripiunt, neque per novissima illa haereticorum studia, qui antiquam Ecclesiae curam pauperum restauraturos se esse gloriantur, ecclesiasticam autem calumniari non desinunt. Itaque sodalitatibus illis ecclesiasticis favete, quae non solum ut corporales spiritualesque miseras tollant propositum sibi habent, sed ipsos quoque sodales sanctificare satagunt.

Porro societatem christianarum matrum familias commemoramus, ejus summo opere salutes cerni possunt fructus; societates deinde juvenum virginumque, quae optime congregationum B. Mariae Virg. nomine et tutela nuncupatarum forma florent, sodalitia quoque opificum tum tironum, tum adiutorum, tum magistrorum, foedera mercatorum virorumque catholicorum, nec minus foedera ad conficienda paramenta cultui divino inservientia, sodalitates denique operariorum tam virorum quam mulierum: quae omnia vobis ad parochiarum vestrarum circumstantias respectu habito, enixe commendata volumus.

Equidem gaudemus, venerabiles fratres, quod inter vos haud pauci inveniantur presbyteri, qui magna industria hanc vineae Dominicae partem colunt et societates erigendo et bene eas dirigendo. Scimus insuper, quantum novum onus hisce monitis humeris vestris imponere studeamus. Ast proh dolor! numerus operariorum tam exiguus est! Attamen laboribus istis se subducere non licet; apostolicus autem zelus animarum numerum vestrum augebit laboresque atque aerumnas cumulas reddet suaviores. Erga divinum pastorem amor, ejus ministri sumus, fervorem vobis infundet et ab erroribus vos praeservabit.

Neque enim nescimus, venerabiles fratres, in hac cura cum sodalitorum christianorum directione conjuncta haud pauca vobis parari pericula, quamobrem monitos vos volumus de quibusdam magni momenti rebus, quibus attendentes securi tutique esse possitis.

Societates istae, de quibus sermo est, ecclesiasticae sunt; ecclesiasticae igitur subsint directioni; quae in singulis parochiis eriguntur, parcho proprio ejusque cooperatoribus subditae sint, ceterae vero alii viro ecclesiastico. Praeses vero consultorve spiritualis societatum ab Ordinario loci designetur necesse est.

Cum vero animarum consensus vires multiplicet, in quibusdam sodalitatibus consonum est, ut consociationes instituantur totam dioecesim sive majorem ejus partem amplectentes; semper vero praesidi dioecesano aequae ab Ordinario loci nominando subsint.

Omnes autem praesides seu consultores loci Ordinario rationem de gubernio societatum reddere tenentur.

Scitis denique, fratres dilectissimi, non decere clericos per negotia saecularia a divino ministerio abduci, quae ipsa pericula haud exigua afferunt. Quare districtissime prohibemus, ne praesides consultoresve spirituales, si quae forsitan pecuniae deponantur, earum curam suscipiant, quod praeceptum ad societates saeculares non spectat.

Curate praeterea, ne oblectationum libido, pestis ista temporibus nostris longe lateque dominans, societates invadat. Permittentes vero aliquam subinde festivitatem videte, ne brevi temporis intervallo se excipiant, omnibus sedulo exclusis, quae offendiculo esse possint.

Ipsi denique vigilate, ne periculis in directione societatum piarum vobis imminentibus succumbatis, vosque ubique et in omnibus ut Dei ministros exhibete.

Tempora mutata novas inter homines indigentias invenerunt. Peculiariter vero nostris temporibus necesse est inopiae in dies crescenti grassantique paupertati remediis aptis mederi satagamus. Consociationes diversae jam ortae sunt, quae medicinam illam praebent. Agricolarum dicimus societates, consociationes quae pro scopo habent excipiendi pueros puellasve feriarum tempore in locis sanitati conducentibus, curandis reis e carceribus dimissis opem fere. Hae in quantum propositos habent fines, attamen catholicae fidei non adversantur nec fundamentis nituntur antichristianis, omnino non curare, fratres dilectissimi, non potestis.

Ad tollendas autem quasdam novas temporum necessitates in Ecclesia ipsa orta sunt remedia et a religiosis praesertim familiis coluntur. Pertinent huc instituta puerulis custodiendis educandisque

destinata, scholae porro ediscendi rei familiaris administrationem, nec non artium juvandarum acusque tractandae causa institutae. Quae instituta a religiosis familiis maxima dexteritate atque diligentia gubernata partem magnam ad solvendam socialem, quae dicitur quaestionem habent et apud inferioris mediaeque classis homines majorem in dies gratiam fiduciamque sibi conciliant. Huc accedit, quod pia moderatrices sive directe sive indirecte alumnorum animos movere nituntur, ut excitent in eis solidum omnique tempore perduraturum pietatis sensum. Talia igitur instituta ut erigantur et promoveantur omni industria studeatis, eaque virorum ecclesiasticorum, parochorum praesertim cordibus vix satis enixe commendare possumus.

Omnes vero ejusmodi labores, venerabiles fratres, non solum exigunt, ut apostolico zelo eos subeat, qui utiliter cumque salubri effectum ad eos incumbere vult, sed ut bene etiam eos intimamque eorum naturam perspectam habeat; quod nemo assequi potest, nisi qui sociales, quas vocamus, nostri temporis condiciones diligentissimo studio perscrutatus sit. Rogamus ergo vos, ut studia, quibus vacatis, in has quoque quaestiones convertatis, inquirendo causas aerumnarum, quae societatem humanam tantum in discrimen adduxerunt, remediaque, quibus auxilium ferri possit, sedule investigando.

IV.

Austriae catholicae, monente Summo Pontifice pernecessarium esse innuimus, ut omnium vires conferantur in libros, diaria similiaque arte typographica in vulgus edenda in sensu catholico necnon adjuvanda atque promovenda. Quod munus honorificum venerabili quoque clero incumbit, qui vocatus est, ut moveat dirigatque laicos homines, et publicas ephemerides doctrinae catholicae consonas inter oves sibi commissas propaget, malas vero amovere studeat. Sed aliud quoque munus implendum venerabili clero erga diaria incumbit, operis consortem se praebere, ut in votis est Sanctissimi Patris monentis, „ut clerus eisdem benigne faveat sacraeque afferat doctrinae praesidia“.

Aliud denique emolumentum haud spernendum reputamus, si diariis catholicis vos operis consortes exhibeatis. Saluberrimum scilicet Summus Pontifex fore confidit: „si suae propriaeque ephemerides veluti pro aris et focis propugnantes unicuique sint regioni“, attamen idem addit: „eo modo institutae, ut nulla in re a iudicio Episcopi abscedant, sed recte studioseque cum ejus concordent prudentia et voluntate“. Quis vero melius has mediatoris partes explere poterit venerabili clero? Quis scriptores catholicos melius docebit, quae sit vera Ecclesiae utilitas quibusque mediis haec optime possit promoveri? Quis melius prohibebit, ne falsus immoderatusve zelus scriptores etiam catholicos abripiat, ut in ipsam auctoritatem ecclesiasticam invehantur, suspicionesque maximo catholicae plebis damno ingerant, injustis objurgationibus eandem prosequendo? Optime ad haec omnia aptus est venerabilis clerus, qui aetis vinculis Episcopis conjunctus, eos tamquam duces a Deo sibi constitutos existimat, in eorum aetna unione suam ipsius auctoritatem, in eorum honore suum ipsius honorem conservat et tuetur.

Attamen si quaedam speciatim monenda sunt de propagandis catholicis scriptis, attendere vos volumus summam utilitatem, quam afferunt praesertim ephemerides catholicae pro diebus Dominicis editae; ipsae enim imprimis hominibus, qui diebus ferialibus multum occupantur laboribus, Dominicis festisque diebus jucundam praebent oblectationem, animum bonis cogitationibus nutriunt, imo veritates quoque salutares in sermone festivo auditas in mentem revocare et fovare possunt.

Neque silentio praeterire possumus, quam utiles sint bibliothecae pro parochianis institutae, per quas libri fidei moribusque perniciosi e fidelium domibus manibusque extrudi possunt.

Venerabiles fratres! Magna sunt officia, de quibus implendis vos monitos esse volumus exemplo et auctoritate Sanctissimi Patris; sed perpendite, de salute humani generis agi, si ea tractetis fideliter, quae curae vestrae concredita sunt. Neque sine causa vos „lux mundi et sal terrae“ a Domino vocati estis. Quod pondus a Domino ipso vobis impositum nos a humeris vestris adimere nequivimus, cum Dominus dicat: „Ego elegi vos et posui vos, ut eatis et fructum afferatis“. (Joan. 15, 16.) Non ignoramus, quam grave onus vobis impositum sit; sed expendite, commune esse ideoque facilius illud a

nobis una vobiscum portatum iri, quo aetius per mutuam caritatem juncti manebimus. Memineritis quoque, Jesu Christi jugum nos portare; quod ipse vocat suave et leve. Atque eo magis suavitatem inveniemus, quo fidelius et studiosius illud portaverimus.

Sive autem multum sive parum profecerimus, gaudium nostrum nemo tollet a nobis, quo repletus Apostolus scripsit: „Cursum consummavi, fidem servavi. In reliquo reposita est mihi corona justitiae, quam reddet mihi Dominus in illa die justus judex“ (II. Tim. 4, 7 et 8), et in regeneratione cum sederit filius hominis in sede majestatis suae, etiam vos nobiscum Deo opitulante sedebitis judicantes tribus Israel.

Benedicat vos omnipotens Deus Pater † et Filius † et Spiritus † Sanctus. Amen.

Datum Viennae. in festo S. Elisabeth, die 19. Novembris 1891.

Fridericus Cardinalis Fürstenberg, Princeps-Archiepiscopus Olomucen.
Franciscus de Paula Cardinalis Schönborn, Princeps-Archiepiscopus Pagen.
Albinus Cardinalis Dunajewski, Princeps-Episcopus Cracovien.
Antonius Josephus Cardinalis Gruscha, Princeps-Archiepiscopus Viennen.
Fulgentius Carev, Episcopus Pharen.
Severinus Morawski, Princeps-Archiepiscopus Leopoli. Latinorum.
Aloisius Mathias Zorn, Princeps-Archiepiscopus Goritien. et Gradiscan.
Joannes Evang. Haller, Princeps-Archiepiscopus Salisburgen.
Silvester Sembratowicz, Archiepiscopus Leopoli. Halicien. Kiovien. et Camecen. Ruthenorum.
Isaac Nicolaus Isakowicz, Archiepiscopus Leopoli. Armenorum.
Joannes Bapt. Zwerger, Princeps-Episcopus Secovien.
Matthaeus Josephus Binder, Episcopus S. Hippolyti.
Josephus Joannes Evang. Hais, Episcopus Regino-Gradiscan.
Antonius Josephus Fosco, Episcopus Sebenicen.
Joannes Nepom. Glavina, Episcopus Tergestin. et Justinopolitan.
Franciscus Ferretic, Episcopus Veglen.
Georgius Kopp, Princeps-Episcopus Wratislavi. Latinorum.
Lucas Solecki, Episcopus Premisli. Latinorum.
Ignatius Lobos, Episcopus Tarnovien.
Emanuel Joannes Schöbel, Episcopus Litomerien.
Franciscus Sal. Bauer, Episcopus Brunnen.
Matthaeus Vodopic, Episcopus Ragusin.
Simon Aichner, Princeps-Episcopus Brixinen.
Jacobus Missia, Princeps-Episcopus Labacen.
Joannes Bapt. Flapp, Episcopus Parentin. et Polen.
Martinus Josephus Riha, Episcopus Budvici.
Eugenius Carolus Valussi, Princeps-Episcopus Tridentin.
Josephus Kahn, Princeps-Episcopus Gurcen.
Franciscus Maria Doppelbauer, Episcopus Lincien.
Michael Napotnik, Princeps-Episcopus Lavantin.
Philippus Nakic, Episcopus Spalaten.
Colomanus Belopotoczky, Episcopus tit. Tricalen., Vic. Apost. exercitus Austriaci.
Julianus Pelesz, Episcopus Premisli., Sanachien. et Samborien. Ruthenorum.
Julianus Kuilowski, Episcopus Stanislapolitan. Ruthenorum.
Simeon Pulissich, Vicarius Capitularis sede vacante Jadren.

II.

Interrogationes ad eos, qui ex haeresi vel schismate ad catholicam fidem converti volunt.

Qui ex haeresi vel schismate ad catholicam fidem converti vult, interrogari debet:

1. Cui haeresi vel sectae schismaticae sit usquehac adscriptus? 2. Ex qua regione? — unde oriundus? 3. Quot annos natus? 4. Quomodo observarit, quae leges civiles de conversione statuunt? 5. Utrum sit instructus in doctrina catholica? 6. Qui sint parentes ejus? 7. Cuius confessionis pater? — mater? 8. An pater—vel mater fuerint quondam catholici? 9. An ex ejus familia alii jam redierint ad fidem? 10. Quae didicerit de sua religione: De Trinitate? De Christo? De Sacramentis? 11. Quid requiratur ad validitatem baptismatis? 12. Quid censeat ipse de validitate sui baptismi? 13. Quibus de causis censeat validum? 14. An viderit baptizantem Ministrum acatholicum eundem, qui et se baptizaverit? et an recordetur, quomodo ille baptismum soleat conferre, qua materia, quibus verbis, conjungendo formam et materiam, simul pronuntiando et fundendo aquam? 15. Quid censeat parochus catholicus ejus regionis de validitate baptismatis in illa regione collati? 16. An soleant iterum baptizari, qui ibidem ab eadem haeresi vel schismate convertuntur?

III.

Schreiben ddt. 12. November 1891 Bl. 2711 Sr. Excellenz des Herrn k. k. Statthalters in Steiermark

betreffend die 1892 in Wien stattfindende Ausstellung für Musik und Theaterwesen.

Das Comité für die internationale Ausstellung für Musik und Theaterwesen in Wien 1892 hat sich an den Herrn Minister für Cultus und Unterricht mit der Bitte gewendet, dem gedachten Ausstellungsunternehmen die thunlichste Unterstützung und Förderung zu Theil werden zu lassen.

Die Ausstellung soll sich dem Programme zufolge in eine Fach-Ausstellung und eine gewerbliche Special-Ausstellung gliedern. Die erstere hätte die historische, künstlerische und technische Entwicklung der Musik und des Theaterwesens zur Anschauung zu bringen, während die gewerbliche Special-Ausstellung alle der Musikpflege und dem Theaterwesen dienenden Erzeugnisse der modernen Industrie umfassen soll.

Der Herr Minister hat, zumal mit Rücksicht auf die fachwissenschaftliche Abtheilung der Ausstellung keinen Anstand genommen dieselbe als ein beachtenswerthes und der Förderung würdiges Unternehmen anzuerkennen und mich dahin beauftragt, die in Betracht kommenden Kreise auf die geplante Ausstellung besonders aufmerksam zu machen und zu einer Besichtigung derselben einzuladen.

Indem ich diesem Auftrage hiemit nachkomme, beehre ich mich zugleich ein Exemplar des oberwähnten Programmes, aus welchem auch die Gebiete zu ersehen sind, auf die sich die Ausstellung erstrecken soll, zur gefälligen Verfügung zu übermitteln.

Hiebei möchte ich vorzugsweise auf den streng wissenschaftlichen Character der historischen Musikausstellung (Abthg. B des Programmes), welche ohne Heranziehung der zahlreichen werthvollen, im Besitze von Kirchen und geistlichen Corporationen befindlichen ältesten und alten Musikwerke, Instrumente, Werke der einschlägigen Literatur und biographischen Denkwürdigkeiten wohl kaum ein vollständiges Bild der Entwicklung der Musikpflege in Oesterreich bieten könnte hinweisen, und daher insbesondere das hochwürdige fürstbischöfliche Ordinariat bitten, durch eine gütige Einflussnahme auf die thunlichst reichhaltige Besichtigung der Ausstellung mit den zweifellos in Kirchen und Klöstern der Diocese vorhandenen bedeutamen Gegenständen der oberwähnten Art hinwirken zu wollen.

Programm.

Die Ausstellung findet in der Rotunde im k. k. Prater und den anstoßenden Garten-Anlagen in der Zeit vom 7. Mai bis 9. October 1892 statt.

Dieselbe gliedert sich in eine Fach-Ausstellung, welche die historische, künstlerische und technische Entwicklung der Musik und des Theaterwesens zur Anschauung bringen soll, und in eine gewerbliche Special-Ausstellung, welche alle der Musikpflege und dem Theaterwesen dienenden Erzeugnisse der modernen Industrie umfassen und hiedurch der Schaffenskraft und dem Absatze auf diesem Gebiete neue Anregung geben soll.

Innerhalb dieses Rahmens hat die Ausstellung Gegenstände folgender Kategorieen zu enthalten:

A. Biographische Denkwürdigkeiten.

Erinnerung an berühmte Musiker, dramatische Dichter, darstellende Künstler und Künstlerinnen der Vergangenheit und Gegenwart auf dem Gebiete der Oper, des Dramas und der Mimik; Bildnisse, (Gemälde, Stiche, Photographien etc.), Autographen, Medaillen; bemerkenswerthe Gegenstände aus deren Besitz. Einschlägige Special-Literatur.

B. Musik.

I. Instrumente. Die Musik-Instrumente in ihrer historischen Entwicklung bis auf die Jetztzeit:

- a) Tasten-Instrumente: Orgel, Clavier, Harmonium nebst älteren und Zwischengattungen;
- b) Saiten-Instrumente: 1. Harfen, Zithern, Guitarren, Mandolinen, Lauten etc.; 2. Geigen, Violen, Violoncelle, Contrabässe etc. nebst den Hilfsmitteln zum Spiele derselben;
- c) Blas-Instrumente aus Holz und Blech;
- d) Schlag-Instrumente, — letztere beide mit einer besonderen Abtheilung für Militär-Instrumente (inclusive Signalthörner, Trommeln etc.)
- e) Sonstige Instrumente: Harmoniken, Holz- und Stroh-Instrumente, Spieluhren, Orchestrions u. dgl.
- f) Hilfsmittel der Musik-Aufführung wie z. B. Stimmgabeln, Metronome etc.

II. Graphische Darstellung der Musik:

- a) Noten-Handschriften, älteste geschriebene Noten, Missale, Mensuralmusik, Tabulaturen, Codices; nicht edirte Werke aus der Zeit nach Erfindung des Notendruckes, dazu passende bildliche Darstellungen ältester Musik-Uebung;
- b) Älteste und ältere Notendrucke in charakteristischen Mustern für jede Epoche;
- c) Neuere Notendrucke von den ersten Ausgaben Bach's und Händel's bis auf die neueste Zeit.

III. Musik-Literatur und Musik-Unterricht:

- a) Literatur der Vergangenheit und Gegenwart: Musikgeschichtliche Werke und Zeitschriften, Werke über Kirchenmusik, Musik-Lexica; Fachblätter, Verlagskataloge, Jahresberichte von Vereinen etc.; Programme und Affichen; Pläne und bildliche Darstellungen sowie Modelle von Concertsälen und Musik-Instituten.
- b) Unterricht: 1. Theoretische und praktische Werke, Lehrmittel und Lehrbehelfe für Gesang, Instrumentalspiel und Theorie; 2. Organisations-Statute, Statistiken und Jahresberichte von Musikschulen und Conservatorien.

C. Theater.

Objecte aus der Vergangenheit und Gegenwart:

I. Theaterbauten; Pläne, Darstellungen und Modelle von Theatern; Maschinenwesen und Beleuchtungs-Apparate.

II. Behelfe der theatralischen Aufführung: Decorationen, Theater-Requisiten, Modelle von Bühnen-Decorationen, Costüme nebst entsprechenden bildlichen Darstellungen, Figurinen, Theaterwaffen, Theater Schmuck etc.

III. Bildliche Darstellungen theatralischer Aufführungen, künstlerischer Ausschmückung der Theater; Gemälde, Sculpturen, Zeichnungen und Illustrationen zu dramatischen Werken.

IV. Dramatische Werke aller Gattungen inclusive Opernlibretti und Ballet-Sujets.

V. Dramaturgie, Kritik und Theaterliteratur: Einschlägige Fach-Literatur, Zeitschriften, Theaterzettel, Affichen, Programme etc.

D. Ethnographisch interessante Gegenstände der vorstehend erwähnten Kategorien.

IV.

Schreiben ddt. 12. November 1891 Bl. 3290, Sr. Excellenz des Herrn k. k. Statthalter in Steiermark

betreffend die 1891 in Madrid anlässlich der vierhundertjährigen Gedenkfeier der Entdeckung Amerikas
stattfindende Ausstellung.

„Anlässlich der vierhundertjährigen Gedenkfeier der Entdeckung Amerikas durch Christoph Columbus veranstaltet die königlich spanische Regierung im Jahre 1892 in Madrid eine Ausstellung jener auf Amerika sich beziehenden Objekte, welche geeignet sind, die Culturverhältnisse der neuen Welt vom Anbeginne bis zur ersten Hälfte des 17. Jahrhunderts zu illustriren. Mit dieser verbindet sich eine zweite retrospektive Ausstellung von Kunst- und kunstgewerblichen Gegenständen, insbesondere von solchen kirchlich-liturgischen oder decorativen Charakters aus dem XV., XVI. und aus der ersten Hälfte des XVII. Jahrhunderts, welche den Zweck hat, den Culturzustand Europas zur Zeit der Entdeckung und Eroberung Amerikas zu veranschaulichen. Die beiden Ausstellungen, welche die officiellen Titel „Exposicion Histórica — Americana“ und Exposicion Histórica — Europea“ führen, sollen am 1. September 1892 eröffnet und am 31. December desselben Jahres geschlossen werden.

Die königlich spanische Regierung hat den Wunsch ausgesprochen, daß dieses Ausstellungs-Unternehmen auch in Oesterreich bekannt gemacht werde, um eine Betheiligung der interessierten Kreise zu ermöglichen. Der Herr Minister für Cultus und Unterricht hat keinen Anstand genommen, diesem Wunsche Rechnung zu tragen, zumal neben der allgemeinen culturhistorischen Bedeutung dieser Ausstellung die manigfachen historischen und dynastischen Beziehungen der Völker Spaniens und Oesterreichs ein solches Unternehmen der thunlichsten Förderung würdig erscheinen lassen.

Ueber Auftrag des Herrn Ministers beehre ich mich daher auf diese Ausstellung in Absicht auf eine allfällige Besichtigung derselben mit dem Beifügen aufmerksam zu machen, daß sich in Wien eine Ausstellungs-Commission unter dem Ehrenpräsidium des königlich spanischen Botschafters am k. und k. Hofe, Don Merry del Val, constituirt hat, welche über die Details des Programmes, sowie über alle weiteren in Betracht kommenden Punkte Auskunft zu ertheilen in der Lage ist.“

Beide vorstehende Schreiben werden der hochwürdigsten Diöcesan-Geistlichkeit und den Kirchenvorstehungen zu dem Zwecke mitgetheilt, damit dieselben den in beiden Schreiben ausgedrückten, die Kirche und den Clerus betreffenden Intentionen nach Thunlichkeit entsprechen.

V.

Der am 27. August 1891 in Wien stattgefundenen erste Organisten- und Orgelbauertag hat seine die Verbesserung der kirchlichen Orgelwerke bezweckenden Beschlüsse anher mitgetheilt, welche hiemit den hochwürdigsten Seelsorgern und Kirchenvorstehungen zur Beachtung und Berücksichtigung mitgetheilt werden. Die Beschlüsse lauten:

I. Das auf dem Mechelner allgemeinen Katholikentage am 1. September 1864 aufgestellte und bei der dritten Generalversammlung der Cäcilien-Vereine zu Eichstätt am 5. September 1871 bestätigte Normalmaß wird zur allgemeinen Einführung in Oesterreich empfohlen.

II. Neue Orgeln sind mit Rücksicht auf die hohe Ministerial-Verordnung vom 25. Juli 1890 nach dem Normal-A 3 = 870 einfache Schwingungen in der Secunde zu stimmen, wobei die mittlere Temperatur jenes Raumes zu beachten ist, für den die Orgel bestimmt ist.

Bei alten Orgelwerken ist die Einführung der Normalstimmung nach Thunlichkeit anzustreben; es bleibt jedoch Sache der Orgelbauer, zu bestimmen, wie dies am besten geschehen könne.

III. Der Organisten- und Orgelbauertag spricht sich für die Annahme der Regellade aus und aller jenen Constructionen, welche auf dem Principe der Regellade begründet sind.

Unter den Schöpfwerken gebühre den doppelfaltigen Magazinbälgen, welchen im Bedarfsfalle Reservebälge für jedes Manual beigegeben sein sollen, der Vorzug.

Schwellwerke (Falousienschweller) sind zu empfehlen, dagegen die Ueberhäufung einer Disposition mit zu vielen schwachen Stimmen auf Kosten des Plenums zu vermeiden.

IV. Obwohl die außerordentlichen Vorzüge der electro-pneumatischen Orgeln anerkannt sind, so ist die Aufstellung derselben in Kirchen noch nicht zu empfehlen, weil die bisher bekannten auf die electrische Function Bezug habenden Constructionen nicht vollkommen genug sind, um eine zuverlässige und anstandslose Thätigkeit des Apparates unter allen Umständen und Einflüssen zuzusichern.

V. Die Bestellung von Orgelbau-Revisoren ist anzustreben, damit die bei Neubauten und größeren Reparaturen von Orgelwerken häufig vorkommenden Fehler in Bezug auf Disposition u. hintangehalten werden.

VI.

Stiftung des Herrn Pfarrers Anton Dvorsak für kranke und hilfsbedürftige Priester.

Titl. Herr Anton Dvorsak, F.-B. geistlicher Rath und gewes. Pfarrer zu St. Veit bei Montpreis, hat den Betrag pr. 2000 fl. in Staatsschuldverschreibungen mit der Bestimmung gewidmet, die entfallenden Interessen zur Unterstützung kranker bedürftiger Priester aus der Lavanter Diöcese zu verwenden und die Namen der damit Betheiligten im kirchlichen Verord. Blatte zu veröffentlichen.

Aus dieser Stiftung haben erhalten an Unterstützung nachbenannte Priester:

1890	Herr Franz Lafontaine pr.	30 fl. —
"	" Martin Godina "	70 " —
1891	" Franz Lafontaine "	41 " —
"	" Peter Gostenčnik "	50 " —
Zusammen		191 fl. —

VII.

Diöcesan-Nachrichten.

Investirt wurden: Herr Josef Sinko auf die Pfarre St. Wolfgang bei Viš und Ternovez und Herr Andreas Podhostnik auf die Pfarre St. Magdalena in Trenenberg.

Bestellt wurden: Herr Alois Arzenssek als Provisor in Fautsch und Herr Karl Tribnik als Provisor in Luchern.

Angestellt wurde Herr Ignaz Rom, Provisor in Trenenberg, als Stadtpfarrkaplan in Windisch-Feistritz.

Uebersetzt wurden die Herren Kapläne: Andreas Fischer nach Wisell, Johann Munda nach Franz, Johann Sušnik nach Tüchern, Barthelmä Vurkele nach St. Michael bei Schönstein, Franz Zdolšek jun. nach St. Anna am Kriechenberge, Markus Tomazič nach Gonobiz, Matthäus Štrakl nach St. Egidi in W.-B., Johann Kinsky nach Maxau und Rudolf Raktelj nach Praßberg.

In den zeitlichen Deficientenstand trat Herr Vincenz Baumann, Kaplan in St. Anna am Kriechenberge.

Außer Dienst befindet sich krankheitshalber Herr Simon Pichler, Kaplan in Maxau.

Gestorben sind: Herr Michael Rakoš, Pfarrer in Fautsch, am 13. November im 61., Herr Franz Zager, Doktor der Theologie, emer. Religionsprofessor am k. k. Staatsgymnasium zu Marburg, am 23. November im 66. und Titl. Herr Thomas Jeretin, Subelpriester, f.-b. geistl. Rath, Ritter des Ordens vom hl. Grabe zu Jerusalem, Pfarrer in Tüchern, am 15. December im 80. Lebensjahre.

Unbesetzt sind geblieben die Kaplaneien zu Prihova, Maria Schnee in Bölling und St. Anton in W. B.

F. B. Savanter Ordinariat in Marburg,
am 28. December 1891.

† **Michael,**
Fürstbischof.



po božjem usmiljenju knez in škof Lavantinski
vsem svojim ljubim vernikom
**mir, milost in vse dobro od Boga Očeta in Boga Sina
v edinosti sv. Duha!**

Preljubljeni v Gospodu!

Mapočil je zopet milosti polni postni čas — čas pobožnega premišljevanja in posvečevanja, čas pokore in poboljšanja, čas resničnega spreobrnjenja. O tem posvečenem času velja apostolski opomin sv. Pavla: „Bratje! mi vemo, da je že ura, da se iz spanja zbudimo. Zakaj sedaj je naše vzveličanje bliže, kakor takrat, ko smo verni postali. Noč je minola, dan pa se je približal. Vrzimo zato od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlosti. Kakor po dnevu spodobno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v prepiru in nevošljivosti — temveč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa in ne strezite mesu v poželju.“ (Rimlj. 13, 11—14).

Ta za sveto pokoro in nebeško usmiljenje posebno primerni čas podaja mi vnovič prijetno priložnost, da Vam prelubi v Gospodu! zopet pišem pastirski list, kateri Vam bodi v vzveličavni poduk in v duhovno spodbudo v tem milosti polnem času svetega štiridesetdnevnega posta. Pa kaj bi bilo za resnobni ta čas pokore bolj vredno pobožnega premišljevanja, kakor od božjega Vzveličarja živo priporočana resnica o potrebnosti in o koristi zatajevanja samega sebe, brez katerega nam je pač celó nemožno, vdeleževati se sadú odrešenja in stanovitno napredovati na potu krščanske popolnosti.

Popolnoma dober in pravičen prišel je človek iz božjih rok. Stvar je bila v popolnem soglasju s svojim milim stvarnikom. V človeku bila so čuvstva

in nagnenja pokorna umu in prosti volji; um in volja pa sta poslušna bila Bogu. Toda greh je močno skalil in skoro celo razrušil to blagodejno soglasje, tako da sedaj nižji nagoni neprenehljivo nasprotujejo umu in volji, um in volja pa se ustavljata Bogu. Po vsej pravici trdi modri pridigar stare zaveze: „Samo le-to sem našel, da je Bog človeka vstvaril pravičnega, in da se je sam zapletel v neskončne zmešnjave.“ (Prid. 7, 30). In o tem najnevarnejšem boju govori apostol narodov, sv. Pavel, ko piše Galačanom: „Rečem pa, živite po duhu in ne spolnjujte želj mesa. Zakaj meso poželi zoper duha, duh pa zoper meso. Ta dva si namreč nasprotujeta.“ (Gal. 5, 16. 17). In ta žalostni boj ima v mislih isti sv. Pavel, ako v listu do Rimljanov bridko toži: „Čutim drugo postavo v svojih udih, katera nasprotuje postavi mojega duha ter me deva v sužnost pod postavo greha, katera je v mojih udih. Jaz nesrečni človek! kdo me bode otel telesa te smrti?“ (Rimlj. 7, 23. 24).

Da bode to silno, neprestano bojevanje za nas srečno in uspešno, potreba nam je prav zdatnih pripomočkov, treba nam je jako zanesljivega orožja. Sila močno in, rekel bi, zmagovalno orožje v tej duhovni vojski je zlasti zatajevanje in krotenje samega sebe, ki človeka varuje greha, kakor dobra sol varuje meso trohnobe, in ga dela spretnega za vse, kar je resnično, dobro in sveto, kakor skrbna priprava pripomore borilcu k slavni zmagi. Da! naš Gospod in Vzveličar sam se je posluževal tega vrlega sredstva, da dovrši svoje milosti polno delo sprave in odrešenja. Nastopil je trnjevo pot križa in je hodil po njej do vrha gore Kalvarske, kjer je popolnoma zmagal greh in satana, in si pridobil in priboril rod človeški. In zato „je rekel **vsem**: Ako hoče kdo za menoj iti, naj zataji samega sebe in naj zadene svoj križ **vsak dan**, pa naj hodi za menoj.“ (Luk. 9, 23).

Vsled tega prijaznega vabila božjega učitelja do vseh ljudi je zatajevanje samega sebe, ki je neizogibna potreba k duševnemu napredku, je to zatajevanje, pravim, dvojno: vnanje in znotranje, kakor je človek iz telesa in duše in kakor se ima obnoviti dvojni red, razrušen po grehu: najpopred v človeku in zatem med človekom in ljubim stvarnikom. Vnanje zatajevanje oznanjajo besede: naj zadene svoj križ; znotranjega in mnogo važnejšega spominja nas klic: naj zataji samega sebe. In o tem dvojnem načinu krščanskega zatajevanja samega sebe govori naj moj letošnji pastirski list, ki bodi pisan k večni slavi in hvali križanega Odrešenika in ob enem k časni in večni sreči vseh Lavantincev, ki ljubijo Kristusa in njegov križ na Golgoti.

I.

Vnanja krotitev, katera pa znotranji pripravlja pot in vodi do nje, obstoja v tem, da se človek vstavlja nagnenju svojega mesa in da svoje čute in strasti spravlja pod oblast svojemu umu. V človeku mora gospodovati um, a ne meso. Kjer vlada ta od Boga določeni red, tam kraljuje prava sreča in blaženost; kjer pa zapovedujejo telesni čuti in posluša duša, tam je nesreča in vse gorjé. In ta nesrečni stan je mesenemu človeku ena najhujših kazni božjih, kakor spričuje to Gospod Bog o pohotnih Izraelovih otrokih: „In prepustil sem jih željam jihovega srca in hodili so po svojih izmišljavah.“ (Ps. 80, 13). In v knjigah Pridigarjevih grozi sv. Duh: „Ako spolnjuješ želje svoji duši, izdala te bode v zasmeh tvojim sovražnikom.“ (Pridig. 18, 31). Omenjena krotitev vnanih čutov pa je tolikanj potrebna zato, ker je naše meso vsled izvirnega greha sovražno dobremu in vedno nasprotuje duhu. Red božji zahteva, da služi telo duši in ne duša telesu. Bog nam je dal čute, da se jih poslužujemo, ne po svojem dopadjenju in po svoji volji, marveč po njegovem večno-veljavnem zakonu. Zategadelj moramo poželjivost mesa in moramo neredna nagnenja, božji zapovedi nasprotna, krotiti brez prenehanja, kakor se nam to veleva v prvih knjigah Mozesovih: „Podvrzi svojo poželjivost in gospoduj črez njo.“ (Gen. 4, 7). Kdor misli, govori in dela tako, ta je zvest učenec in vesten naslednik Jezusa Kristusa, kakor uči sv. Pavel, ta največi učenec božjega učenika, rekoč: „Kateri so pa Kristusovi, so svoje meso križali z grehi in z željami vred.“ (Gal. 5, 24).

Da mora človek vedno krotiti svoje nižje nagone, ali da je zatajevanje in premagovanje samega sebe zelo potrebno, to so spoznali že pač neverniki, ki so prelepi nauk modrega Epikteta: *sustine et abstine* — trpi in zdržuj se, spolnjevali po svojih natornih zmožnostih. Preznamenit je tudi izrek ostroumnega modrijana Aristotela: „Vsa težava dobrega in čednostnega življenja obstoji v kročenju in brzdanju naše poželjivosti in mržnje.“ Gotovo! telo podvreči pameti, dozdevalo se je že paganom prav naravno, kakor to omenja resni Seneka, ko pravi: „Rojen sem za kaj višega, kakor da bi bil suženj svojemu telesu.“ Tembolj bi morali tako govoriti in delati kristjani, ki nezmotno vedó, da morajo po nauku Jezusovem čute podvreči duhu, duha pa neskončnemu Bogu, in da njim je s pomočjo božjo to doseči tudi lahko. Hoteti nasprotno, bilo bi zavsem napačno. „Kdor dâ umu priti v robstvo telesa, je pošast, ki po glavi hodi“, opominja duhoviti škof Hiponski, sv.

Avguštin. In tajiti nikdo ne more, da so se pridno zatajevali in ostro krotili vsi zares veliki duhovi. Jaz vsaj ne poznam svetnika, ki ne bi bil brez nehanja krotil mesenih svojih želj in grešnih strasti. Sicer so se pa svetniki kaj lahko podvrgli Onemu, ki je nad njimi, ker so si poprej podvrgli to, kar je pod njimi.

Da se pa premoremo vspešno zoperstavljeni glavnim skušnjavam, potreba nam je pred vsem natančno vedeti, odkod da prihajajo. Skušnjave prihajajo od sveta. In kaj je svet? Prvak evangelistov, sv. Janez, izvrstno znači svet, da je lakomnost, poželjivost in slavehlepnost. Tako le namreč svari sv. evangelist vernike pred svetom: „Ne ljubite sveta, ne tega kar je v njem. Če kdo ljubi svet, ni ljubezni očetove v njem. Zakaj vse, kar je na svetu, je poželenje mesa, poželenje oči in življenja nappuh, kar ni iz Očeta, marveč iz sveta je. In svet prejde in njegovo poželenje. Kdor pa stori voljo božjo, ostane vekomaj.“ (I. Jan. 2, 15—17). Ker je po teh besedah Janezovih zlasti trojno glavno zlo, ki nas odvrča od Boga in pogubno veže na svet, mora vsa naša krotitev meriti na to, da se zatira to trojno hudo. Krotiti moramo poželenje oči, poželenje mesa in hlepenje po časti. Kdo bi hotel dvomiti, da je natančnejše premišljevanje te resnice vredno vsega truda in vse pazljivosti?

Nevarne pušice, ki nedolžno dušo najpred in včasi smrtno ranijo, prodirajo skozi oči. „Moje oko vzelo mi je življenje“, vzdihuje prerok Jeremija v svojih pesmih žalostinkah. (Žal. 3, 51). Skozi oko prikradejo se v naše srce grešne želje. Česar ne vidimo, tega ne poželimo. Kaj čuda potem, da nas zopernik, hudi duh, skuša pred vsem zapeljati, da najprvo pogledamo, potem poželimo in naposled privolimo v to, kar je prepovedano. Tako je bila premagana naša prva mati Heva, o kateri pripoveda sv. pismo: „In žena je videla, da je drevo dobro v jed in lepo očem in prijetno ga gledati. In zato je vzela od njegovega sadú in jedla; pa dala je tudi svojemu možu in je jedel.“ (Gen. 3, 6). Nekaj temu podobnega je poskusil peklenski hudobnež pozneje, ali mu je izpodletelo, kakor popisuje to natančno sv. Matevž: „In zopet vzame hudi duh Jezusa seboj na sila visoko goro ter mu pokaže vsa kraljestva sveta in njih veličastvo ter mu reče: vse to ti bodem dal, ako poklekneš in me moliš. Tedaj mu reče Jezus: Poberi se satan! zakaj pisano je, Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi. Tedaj ga je popustil hudi duh in glej! angeli so pristopili in mu stregli.“ (Mat. 4, 8—11).

Nedvomno! kdor noče, da bi mu nasprotnik prodril v mirno hišo, mora skrbno zapirati vrata. Zarad neprevidnosti oči padli so že junaki. Padla sta dva najslavnejša kralja Izraelska: David in Salomon. Nasproti pa so drugi v enakem boju zmagali po modri previdnosti v pogledih, po molitvi in drugih spokornih delih, kakor, postavim, slavljeni trpin Job, ki je zavezo sklenil s svojimi očmi, da ne bode pogledal ničesar ničemurnega. Slovečega puščavnika Betlehemskega, sv. Hijeronima, je tudi bivajočega v samotni votlini poleg rojstnega mesta Jezusovega mučila razuzdana domišljija o tem, kar je videl v Rimu in po drugih mestih. Le po presilnem naporu premagal je strašne skušnjave in se popolnoma prepričal, kako resnične so zlate besede sv. pisma: „Kdor si zatisne oči, da hudega ne vidi, tisti bode prebival na višavi, in skalnati gradovi bodo njegovo varstvo.“ (Iz. 33, 15. 16). Primerno pripazuje razumen tolmač sv. pisma, češ, da je naš Vzveličar večkrat povzdignil svoje oči: „in je oči obrnil v svoje učence“, pravi sv. Lukež. (Luk. 6, 20). In sv. Janez začenja dogodbo o čudežnem pomnoženju kruha z opombo: „ko je tedaj Jezus povzdignil oči.“ (Jan. 6, 5). In to so storili sveti pisatelji, misli ta razlagalec, da nam namignejo, da je Jezus navadno pobešal svoje oči. Resnica je, da sv. apostol Pavel povišuje in vernikom priporoča skromnost in pohlevnost Jezusovo. „Jaz, Pavel sam vas prosim pri krotkosti in skromnosti Kristusovi.“ (II. Kor. 10, 1). Kdor je resnično moder, on pazi na svoje oči, na to ogledalo duše, ki molče razodeva najtajnejše skrivnosti srca. Prosimo torej ljubega Boga s psalmistom, da nam podeli previdnost v pogledih in nas varuje radovednosti oči. „Odvrni moje oči, da ne gledajo nečimernosti.“ (Ps. 118, 37).

Poželenje oči pa nadalje pomenja tudi lakomnost ali neredne želje po denarju in imetju, po časnem blagu in bogastvu, katere mora kristjan krotiti z vso skrbjo, če hoče biti zvest naslednik tistega, ki je zelo priporočal vboštvo in je bil tudi sam vbog, kakor nikdo ne pred njim in nikdo ne za njim. On ni imel, kamor bi položil svojo do smrti vtrujeno glavo. Vzeli so mu še borno obleko in mu pustili le goli križ, kamor so ga pribili z žreblji. Z vsemi silami se mora krotiti nagnenje do lakomnosti; kajti če prevlada, tira človeka vedno dalje in dalje, dokler v nenasitljivem gladu po denarju ne žrtvuje najdražega, kar ima, svoje duše in svojega in mnogih drugih večnega vzveličanja. Semkaj spada, kar piše sv. Pavel svojemu ljubljencu Timoteju: „Velik dobiček je pobožnost z zadovoljnostjo. Nič namreč nismo prinesli na svet, zato je jasno, da tudi nič ne moremo odnesti. Če pa imamo hrano in obleko, bodimo s tem zadovoljni. Ki hoté

bogati biti, padejo v skušnjave in mreže hudičeve in v mnoga poželenja nespametna in škodljiva, ki spravljajo ljudi v pogin in propast. Kajti vsega zla korenina je lakomnost; jej vdani so nekateri zabredli od vere in se obložili z obilnimi bolečinami. Ti pa o človek božji! se ogiblji tega, pa hodi za pravico, pobožnostjo, vero, ljubeznijo, stanovitnostjo in krotkostjo.“ (I. Tim. 6, 6—11). V Gospodu ljubljeni Lavantinci! spolnajte ta apostolski opomin in poskušajte se tudi gledé na celo male reči, Vam lastne, da radi podarite, da si radovoljno kaj odrečete, radi vbogajme daste, kolikor premorete, bodisi še tako majhna stvar. In ako spoznate, da Vam to lahko hodi, je dobro znamenje; ako pa je to Vašemu srcu težavno, trudite se na vso moč, da v prvi kali zadušite lakomnost.

Drugi poglaviti nasprotnik, s katerim se nam je vedno bojevati za vzveličanje svojih duš, to je poželenje mesa ali pohlep po nasladnem vživanju. To glavno zlo krotimo z zatajevanjem v jedi in pijači, ga premagujemo z resnim postom, ki je hrana čednosti.

Ni je menda naredbe toli davnodobne in častitljive, kakor je post, kateri ima svoj začetek s stvarjenjem sveta; kajti že v raju, ko je še bil človek pravičen in nedolžen, bila je dana postna zapoved. In postili so se neverniki in postili so se Izraelci. In postil se je ostro naš Gospod in Vzveličar, ko se je štirideset dni in štirideset noči zdržal vse jedi in vse pijače. Pa odkar stoji sveta cerkev, postile so se vse resnično pobožne in bogoljubne duše, katerim je bilo načelo: človek mora jesti zato, da živi, a ne sme živeti samo zato, da bile jedel. Vstali so sicer že v apostolskih časih ljudje, ki so post zasmehovali in svoji poželjivosti stregli; in o teh toži sv. Pavel toli bridko: „Veliko njih živi, o katerih sem vam že večkrat rekel, sedaj pa tudi jokaje rečem, da so sovražniki križa Kristusovega, katerih konec je poguba, katerih Bog je trebuh in hvala v njihovi sramoti, kateri ljubijo pozemeljsko.“ (Filip. 3, 18. 19). Nevkročeno poželenje po vživanju je med drugimi vzrok splošne popačenosti na zemlji. Naši prvi stariši so po vžitju prepovedanega sadu smrt nakopali sebi in svojim potomcem. Po nezmernosti dobiva telo kaj močno orožje, da se uspešno bojuje zoper duha. Nasproti pa prejema po zmernosti duh dovolj moči in kreposti, da brzda telo. Modro uči sv. cerkveni oče Ciprijan: „S pametnim postom vkroti se ves upor mesa in se premaga trinoštvo poželjivosti.“ Zares! kdor ne trpinči svojega telesa, tega bode trpinčilo telo.

Zatorej pa predragi v Gospodu! mrtvimo in strahujmo svoje telo ter ga imejmo vedno pod oblastjo duha, kakor je to počenjal od Boga razsvetljeni učenik in voditelj po potu vzveličanja, sv. Pavel, ki sam priznava o sebi: „Jaz trpinčim svoje telo in ga devam v sužnost.“ (I. Kor. 9, 27). Varujmo se, da nas skušnjavec ne zapelje v greh, kakor je zapeljal naše prve stariše in nas ne izžene iz raja veselja. On nikoli ne miruje. Kakor je zvito prekanil prve stariše, želel je prekaniti tudi božjega Sina, po skušenem sredstvu poželjivosti. Pogumno nasledujmo Jezusa in jegove svetnike, ne pa nesrečnega bogatina v evangelju. Pa žalibog! vidi se, da se tudi pri nas že širi poželenje po nezmernem vživanju in razveseljevanju. Vidi se, da je tudi pri nas mnogoterim že geslo: Vživaj, zato si na svetu. Ali trdim morebiti preveč? Pa ni li obiskovanje krčem, katero je mnogim že v potrebo; niso li raznovrstne zabave in šumeče veselice pri vsaki še tako malovredni priložnosti; ni li rastoča pohotnost in nenravnost, pa potrata v stanovanju in gizdavost v oblačilu — niso li to, prašam Vas, splošno znani dogodki po mestih in nakmetih, nad katerimi vzdihuje in žaluje vsak, komur je pri srcu prava sreča človeštva? Zmernosti in zadovoljnosti, krotitve in zatajevanja samega sebe svet neče več poznati! Vživaj svet, ne odreci si ničesar, ta slab nasvet razlega se povsodi. Ni mi pač treba še prisegati, da rad, prav rad privoščim vsakemu dovoljene zabave in poštena razveseljevanja in zmerna vživanja. Vživa naj človek radosti življenja, ali naj ne bodo prepovedane, marveč dovoljene gledé na vzroke in priredbe. Vendar če se po cele nedelje in svete praznike popoldne po krčmah razuzdano pleše, nezumno živi in trebuhu streže, presega se s tem mera dovoljenega veselja in se pot nadaljuje vsesplošni družinski revščini in vedno večemu vbožanju. Premišljevanje takih obžalovanja vrednih razmer napolnjuje mojo dušo s pregloboko žalostjo. In medtem, ko želim in goreče prosim Boga, da skoro konec stori tem žalostnim razmeram, prosim in rotim ob enem tudi Vas, draga mi duhovna čreda! spolnajte vestno in veselo za tekoče leto Vam oznanjeno postno naročilo, v katerem Vam podajem s privoljenjem sv. Očeta sicer zopet velike polajšave, katerih pa se Vam iz ljubezni do krotitve in zatajevanja samega sebe ni treba vselej posluževati. „Bratje! nismo dolžniki mesu, da bi po mesu živeli; kajti če po mesu živite, boste umrli; če pa z duhom mesena dela morite, boste živeli.“ (Rimlj. 8, 12. 13).

Tretji načelni sovražnik, s katerim se moramo neodjenljivo boriti, ta je napuh življenja ali časti- in slaveželjnost. To glavno zlo sveta, katero je začetek vsem drugim grehom in hudobijam, najzdatnejše zatiramo s tem, da se stanovitno vadimo v nasprotni čednosti — v ponižnosti in skromnosti. Ne

hrepenimo po posvetni, prazni časti in po ničemurni človeški hvali, in ne povzdiguje se oholo nad brate svoje. Prenašajmo voljno in vdano vsa zaničevanja, poniževanja in žaljiva preziranja. Varujmo se premnoge, posebno ošabnega govorjenja. Po vsej pravici bila je starodavnim Arabcem, Judom in Grkom molčljivost in brzdaje jezika poseben pripomoček in posebno znamenje нравstvene omike, kakor nam spričujejo mnoge dotične prislovice. In vsem je dobro znano, kako so Izraelci čislali krotitev jezika. V knjigah pregovorov beremo: „Veliko govoriti ne bode brez greha; kdor pa kroti svoje ustnice, ta je prav moder.“ (Preg. 10, 19). In božji Vzveličar je zagotovil farizejce: „Povem vam pa, da za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali na sodni dan. Zakaj iz svojih besed bodeš opravičen in iz svojih besed bodeš obsojen.“ (Mat. 12, 36. 37). In semkaj spada prelepo tretje poglavje lista sv. Jakoba o mogočnem vplivu, ki ga ima brzdaje jezika na ves značaj človeka. „Če kdo v besedi ne greši, ta je popoln mož, zmožen brzdati tudi celo telo. Glej! konjem devamo brzde v gobec, da so nam poslušni, in vodimo cel njihov život. Glej! tudi ladije, ki so tako velike in katere silni vetrovi gonijo, vlada najmanjše krmilo, kamorkoli hoče vodnikova moč. Tako je tudi jezik sicer majhen ud ali napravlja velike reči. Glej! majhen ogenj, kolikošen gozd zažge. Tudi jezik je ogenj, svet krivice. Tako se kaže jezik med udi našimi, ki oskrunja cel život in zažiga tek našega življenja, vnet od pekla. Zakaj vsake natore zveri in ptice, laznine in druge živali, se dajo krotiti in so bile vkročene od človeške narave. Jezika pa ne more krotiti nobeden človek; nevkrrotna hudoba je, poln smrtnega strupa. Ž njim hvalimo Boga in Očeta, in ž njim kolnemo ljudi, vstvarjene po božji podobi. Iz njih ust izhaja blagoslov in kletev. To moji bratje! ni prav, da se tako godi.“ (Jak. 3, 2—10).

K vnanjemu zatajevanju spada pa nadalje tudi voljno prenašanje onih križev, katere nam nalaga Bog sam, kakoršni so: bolezni, vboštvo, vročina in mraz, sploh vnanje bridkosti, nadloge in težave. Ravnotako, da se zatajujemo in smo skromni in čedni v obleki, v hoji, v obnašanju, s kratka v vnanjem življenju. Resnico govori Mōdri, ko pravi: „Iz pogleda spozna se mož, in iz obrazne podobe spozna se razumni človek. Oblačilo na životu in smeh na zobeh in hoja kažejo človeka, kaj

da je.“ (Ekli. 19, 26. 27). Ako zvesto spolnujemo, kar smo slišali doslej, takrat bomo vsi, pastirji in čreda, postali in ostali dobri učenci in vredni nasledniki križanega Vzveličarja.

II.

Boda hoja za Jezusom Kristusom bode popolna in dovršena šele takrat, ako se vnanji, telesni krotitvi pridruži še notranje, duševno mrtvenje ali zatajevanje samega sebe. Zato opominja nebeški učenik vsakega svojih zvestih učencev ne le: naj zadene svoj križ vsak dan, marveč ga tudi vnema: naj zataji samega sebe.

Nedvomno! kdor hoče na potu krščanske popolnosti vedno napredovati in naposled tudi dospeti do vrha, vaditi se mora prav pridno v obojnem zatajevanju. Zakaj tudi tukaj velja opomin božjega učenika: „To je treba storiti in onega ne opustiti.“ (Mat. 23, 23). Vendar pa je znotranje premagovanje samega sebe mnogo više vrednosti, in zato nam je v njem potrebna tudi marljivejša vaja, nego v vnanjem zatajevanju, v katerem se nam je uriti le bolj zavoljo znotranjega. Stalna in nespremenljiva postava je namreč, da človek pred Bogom velja le toliko, ne več ne manj, kolikor je vredno njegovo notranje. „Človek gleda na to, kar se vidi, Gospod pa gleda srce.“ (I. Kralj. 16, 7). „Kakor se skuša srebro v ognju in zlato v plavžu, tako Gospod skuša srca.“ (Preg. 17, 3). „Človeku se zdi prava vsaka njegova pot; Gospod pa tehta srce.“ (Preg. 21, 2).

Znotranje zatajevanje samega sebe nahaja se v tem, da krotimo neredna nagnenja svoje duše, razbrzdane strasti svojega srca, kakor: napuh, jezo, sovraštvo in maščevanje, zavist, nečistost in pohotnost, samoljubje in svojvoljnost. V tem moramo vedno čuti in se vojskovati, ker se prav tukaj vresničuje beseda Gospodova: „Sovražniki človekovi so njegovi domači.“ (Mat. 10, 36). Najpred in najbolj pa je potreba krotiti in premagovati glavno strast, vkoreninjeno grešno navado in slabo lastnost. Kdor iztrebi greh, ki mu je priljubljen, temu ne bode težavno, iznebiti se vseh drugih pregreškov. Kdor naglavnemu grehu srčno odseka glavo, premagal bode kmalu tudi vse grehe, iz njega izvirajoče. Težko je sicer, tudi po vednem zatajevanju samega sebe, doseči toliko popolnost in dovršenost, da ne bi storili nobenega, tudi ne najmanjšega greha; ali prav možno je, zatreti vsako pregrešnost, katera ni nič drugega, nego greh, privajen po večkratnem ponavljanju. Poleg tega je jasno,

da se sme nadejati bogatejšega zasluženja in vgodnejšega napredka tisti, ki si mora prizadajati silo, da premaga samega sebe, kar velja ravno o zatiranju pregrešnosti. „Toliko bodeš napredoval na potu čednosti, uči razsvetljeni cerkyeni učenik sv. Hijeronim, kolikor si bodeš sile prizadjal.“ Znano je, da je bil slavljeni škof Genevski, sv. Frančišek Saleški, po naravi zelo nagle jeze; toda po neumorni vaji v krotkosti je postal toli krotek in potrpežljiv, da se je sploh mislilo, da je ta nenavadna krotkost in pohlevnost prirojena njegovemu značaju.

Po pravici sme se trditi, da je premaga samega sebe najsijajnejša zmaga. Sv. Janez Zlatousti bolj občuduje in slavi kralja Davida v tem, da je premagal in zatajil sebe in se ni maščeval nad Savlom, svojim zakletim protivnikom, ko bi ga spečega bil lahko umoril; kakor ga hvali v onem junaškem činu, da je premagal velikana Golijata. Pa lahko je umeti, pokaj je znotranje zatajevanje samega sebe neprecenljive vrednosti. Kaj bi bilo namreč vnanje zatajevanje brez znotranjega? To in nič druga, kar bi bilo telo brez duše. Kaj pomaga, oslabeti po postu, ako pa je srce polno napuha? Kaj koristi, zdrževati se vina, ako si pa pijan togote in sovraštva? Mnogo njih je, pravi neki pobožen mož, ki vso svojo skrb in vso svojo svetost in popolnost stavljajo le v vnanjosti in pa v to, kar se vidi, da se na videz vedejo sramožljivo in spodbudno, in se na njihovem vnanjem gibanju ne zapazi nič napačnega. Znotranjega zatajevanja pa, katero je vendar mnogo blažje in veličastnejše, njim ni mar; temveč oni živé zaljubljeni v svojo voljo in v svoje mnenje in si dopadajo v svoji časti in visokoletčih mislih o sebi. Takim grozi Gospod: „Gorje Vam pismarji in farizeji hinavci! Ker čistite, kar je zvonaj kozarca in sklede, znotraj pa ste polni ropa in gnusobe. Farizej slepec! očisti poprej, kar je znotraj kozarca in sklede, da bode čisto tudi to, kar je zvonaj. Gorje vam! ker ste podobni pobeljenim grobom, ki se od zvonaj ljudem zdé lepi, od znotraj pa so polni mrtvaških kosti in vsake nesnage. Tako se tudi vi ljudem sicer zvonaj vidite pravični, znotraj pa ste polni hinavščine in krivice.“ (Mat. 23, 25—28).

Kdo ne bi pač mogel in hotel umeti, koliko potrebna je nevtrudna krotitev samoljubja in svojevoljnosti v dósego krščanske popolnosti? Saj nas opominja sv. Pavel, naj slečemo starega človeka, to je samoljubje, in oblečemo novega človeka, Kristusa Jezusa, ki „ni dopadal sam sebi.“ (Rimlj. 15, 3). Vsa naša sreča in vse naše vzveličanje korenini v zjedinjenju naše volje z božjo voljo, katero nam oznanja sveta mati cerkva po svojih služabnikih. Kdor spol-

njuje voljo božjo, postane nebeški; kdor pa streže svojemu mesenemu poženju, postane zemeljski. Kdor misli le na to, da si pripravlja mesenega veselja, ni zmožen, spoznavati prednosti duhovnih dobrot. „Ponatorni človek ne umeje tega, kar je Duha božjega; zakaj to mu je nespamet, in ne more spoznati, ker se po duhovno sodi.“ (I. Kor. 2, 14).

Nepodložnost lastne volje ali nepokorščino imenuje sv. pismo nekako malikovanje ter jo primerja pregrehi malikovalstva. „Pokorščina je boljša, kakor darovi; in poslušati je več, ko žrtvovati mast ovnov. Kajti vstavljati se, je kakor greh vraževanja, in nepokoren biti, je kakor hudobija malikovanja.“ (I. Kralj. 15, 22. 23). Nasprotno pa se pokorščina ceni više od vsake druge žrtve. Zakaj kdor se n. pr. posti, milošnjo daje ali druga spokorna dela opravlja, ta daruje Bogu le od svojega; kdor pa se mu podvrže po zvesti pokorščini, kdor mu radostno daruje svojo voljo, tisti mu dâ vse, kar ima, dâ mu samega sebe. In kako je to Bogu dopadljivo in všeče, posnamemo lahko iz obljub, katere je Bog dal tistim, ki se odrekò svoji volji. Obljubil jim je, da njih hoče povzdigniti nad zemljo, do nebeških višav: „Ako ne spolnjuješ svoje volje in ne hodiš svojih potov, povišal te bom nad vse višave na zemlji.“ (Iz. 58, 13. 14). Poleg tega je sveta pokorščina krepko orožje, s katerim pokornež najlaglje odstranjuje svoje napake, razvade, pomanjkljivosti in nepopolnosti. „Pokoren človek bode govoril o zmagah“, resni Modri v knjigi pregovorov (21, 28).

Poleg pokorščine je goreča molitev kaj izdaten pripomoček, zmagonosno krotiti pogubne strasti in neredne nagone. „Čujte in molite, da v skušnjave ne padete.“ (Mat. 24, 41). „Karkoli bode Očeta prosili v mojem imenu, to vam bom storil, da se Oče pove-ličuje v Sinu.“ (Jan. 14, 13). Iskrena molitev vpokoji strast, muči in prežene zapeljivca, privabi angelje in potolaži Boga. Molitev je po nauku sv. Gregorija Nisenskega ščit čistosti, ponižanje napuha, pokončanje zavisti. Zraven pokorščine in molitve služi v premago vpornih strasti pogosto izpraševanje vesti o glavnih pregreških in vsakokratna naložitev primerne pokore, kolikorkrat smo njim podlegli sramotno. Najmočnejše zdravilo zoper hude strasti pa je večkratno vredno prejemanje zakramentov sv. pokore in presvetega rešnjega Telesa, po katerih se zatira v človeku niže meseno življenje, više duhovno pa se najzdatnejše pospešuje. Izvrstnim pripomočkom blagoslovenega zatajevanja samega sebe prištevam slednjič poleg poslušanja božje besede in pobožnega berila tudi skrbno zatiranje želj gledé na manjše, nam

dovoljene reči. To početje pripravlja in polajšuje zmago v večih stvareh. Tudi tukaj velja obljuba Gospodova: „Prav! dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, postavil te bodem črez veliko.“ (Mat. 25, 21).

* * *

Preljubi v Gospodu! če ob koncu še enkrat pregledamo v duhu vse, kar je bilo rečeno, prepričamo se lahko, da, kdor z vnanjim zatajevanjem sklepa znotranje; kdor po opominu sv. Bernarda zdržuje svoje oko radovednih pogledov in vsake drznosti ter ga kroti po pokori, ko bi se sicer pregrešno oziralo; kdor zdržuje svoje uho poslušanja praznih pogovorov, ki niso v vzveličanje; kdor zdržuje svoj jezik opravljanja, nepotrebnih, ničemurnih in nepremišljenih besed; zdržuje svojo roko vseh prepovedanih del in najbolj svojo dušo grehov in vse samovoljnosti — prepričamo se lahko, pravim, da tisti najpopolnejše nasleduje Kristusa in obrodi najlepši sad krščanskega zatajevanja.

In ta sad je raznovrsten. Po pametni krotitvi samega sebe se pokorimo že na tem svetu za kazni, katere bi morali v onem življenju trpeti zavoljo prepovedanega veselja, ki smo si ga dovoljevali, in katere časne kazni so mnogo manjše od onih, ki bi nas čakale v večnosti. Poleg tega se po modrem zatajevanju samega sebe duša iznebi nagnenja do posvetnih reči in prihaja čedalje čistejša in pripravnejša za višje namene. „Po zatajevanju mesa povzdiguje se duša k nebeškim rečem“, zatrjuje junaški pokornik samega sebe, sv. Hijeronim, ki se je večkrat noč in dan na prsi bil, da vmiri v srcu nevarne viharje. Kaj čudo! da z ozirom na dobre učinke zatajevanja prosi Modri za-nj tako srčno: „Gospod, oče in Bog mojega življenja! ne prepuščaj me samovoljnosti. Na dajaj mi napuh-njenih oči, odvrčaj od mene vso poželjivost. Odvzemi mi vso požrešnost in nikdar naj se me ne loti nečisto poželenje. In ne izdajaj me nesramnemu, razuzdanemu življenju.“ (Ekli. 13, 4—6).

Najprijetnejši in najslajši sad zatajevanja samega sebe je pa popolno vpokojenje divjih viharjev srca in dosega blažene dušne radosti. To pomenja vabilo premilega Jezusa: Vzemite moj jarem na-se in učite se od mene, ker jaz sem krotek in iz srca ponižen. **In našli bode-te pokoj svojim dušam; kajti moj jarem je sladek in moje breme je lahko.**“ (Mat. 11, 29. 30). In semkaj spada, kar sv. Pavel piše Galačanom o delih mesa in o sadu duha: „Očitna pa so dela mesa kakor: prešestvo,

nečistost, nesramnost, pohotnost; malikovanje, zavdajanje, sovraštva, prepiri, zavisti, maščevanja, boji, kregi, razprtja, nevoščljivosti, uboji, pijanstva, pojedine in kar je temu podobnega. O takih delih vam povem, kakor sem vam že napovedal, da tisti, ki delajo to, ne bodo dosegli kraljestva božjega. Sad duha pa je: ljubezen, veselje, mir, potrpljivost, milosrčnost, dobrotljivost, prizanesljivost, krotkost, zvestoba, zmernost, zdržljivost, čistost.“ (Gal. 5, 19—23).

Res! vsakteri čin pravega zatajevanja je izvrstna priprava na slavno zmago v borbi tega življenja. Ljubljeni škofljani! bojujte se pogumno zoper napade hudobnega duha in zoper skušnjave sveta in lastnega mesa! Ako se boste vedno hrabro vojskovali, ne bode vam pridržan večni venec srečne zmage. Primerno, kakor vsikdar, pripazuje skušeni vojščak Kristusov, sv. Pavel, ko govori o posvetnih borilcih: ako se ti zdržujejo vseh reči, ki bi njih vtegnile ovirati v doseg časnih kron, kolikor požrtvovalnejše moramo se zatajevati mi kristjani, da zadobimo nebeško krono. „Vsak pa, ki se vadi za bojevanje, zdržuje se vsega. In oni sicer, da prejmejo strohljivo krono, mi pa nestrohljivo.“ (I. Kor. 9, 25).

In s pogledom na to krasno krono pravice, prihranjeno nam v nebesih, prosim konéčno Tebe trojedini Bog! podeli besedam svojega nevrednega služabnika svoj vsegamogočni blagoslov, brez katerega je prazno vse delo naše in je prazen ves naš trud. Tvojemu neskončnemu usmiljenju bodi priporočena vsaka duša, katere večno srečo in vzveličanje si izročil skrbi svojega služabnika. Dodeli vsem mojim duhovnim otrokom milost prave pokore in resničnega poboljšanja v tem resnobnem času! Gospod! hiti na pomoč s svojo vsegamogočno milostjo, da v tem velikonočnem času vsa Tebi priporočena duhovna čreda pristopi, očiščena in novoposvečena, k zavžitju božjega Jagnjeta, kateremu bodi hvala in slava, čast in moč in krepost na vekomaj vse veke. Amen. (Apok. 7, 12).

V **Mariboru**, na praznik spreobrnjenja sv. Pavla 1891.

† **Mihael**,
knez in škof.

Postna postava

za leto 1891.

S pogledom na razmere sedanjega časa podelim Vam s privoljenjem svetega Očeta, Rimskega papeža, vse tiste olajšave tretje cerkvene zapovedi, katere so Vam bile že pretekla leta podeljene.

I. Postni dnevi, v katerih se smete na dan le enkrat nasititi, so ti le:

1. Vsi dnevi štiridesetdanskega posta, tudi zapovedani prazniki, razven nedelj.
2. Vsaka sredo, vsak petek in vsaka sobota v kvatrih.
3. Vsaka sredo in vsak petek v adventu. Ta post je namesto nekdanjega posta ob biljah pred prazniki sv. apostolov.
4. Bilje ali dnevi pred Duhovim (Binkoštni), pred Petrovim in Pavlovim, pred vnebovzetjem deviške matere Marije, pred vsemi svetniki, pred brezmadežnim spočetjem Marije in pred Božičem.

II. Zavživanje mesenih jedi je prepovedano:

1. Vsak petek celega leta.
2. Vsako kvaterno sredo in soboto.
3. Na pepelnico in v treh poslednjih dneh velikega tedna.
4. Ob vseh zgoraj naštetih biljah, to je pred Duhovim, Petrovim in Pavlovim, veliko Gospojnico, vsemi svetniki, brezmadežnim spočetjem Marije in pred Božičem.

III. Kar zadeva olajšavo, velja sledeča določba in sicer:

1. Za vso škofijo. Kadar se praznuje zapovedan praznik ob dnevu, ob katerem je mesojeja prepovedana, p. ob petku, sme se vživati meso, pa ne da bi bila dolžnost, poprejšnji dan se zdržati mesa. Tako bode letos v petek 25. decembra na Božični praznik dovoljeno, meso vživati.

2. Za posamezne kraje. Kjer se ob petkih ali drugih takih dnevih, ob katerih je prepovedana mesojeja, vrši sejem in se zbira veliko ljudstva, dovoljeno je, na ta sejmovi dan vživati meso.

3. Za posamezne osebe.

a) Mesene jedi smejo vse dni med letom, izvzemši pepelnico, tri zadnje dni velikega tedna in biljo pred Duhovim in Božičem, vživati delavci v rudokopih, rokodelci v tovarnah ali fabrikah, popotniki, kateri jedó v gostilnicah in krčmah; pa tudi taki, ki n. pr. v mestih in trgih in podrugod navadno v gostilnico na hrano hodijo.

b) Vse dni med letom, izvzet je le veliki petek, smejo mesene jedi zavživati kondukterji na železnicah in tudi vsi tisti, kateri potujejo z železnico in so prisiljeni po gostilnah na železniških postajah jemati hrano. Jednako pravico imajo boleniki v toplicah, na slatinah ali v drugih zdravilstvenih zavodih s svojimi domačimi in strežniki vred. Toda ta polajšava ne velja za take osebe, katere hodijo le za kratek čas v toplice ali v take kraje razveseljevanja.

c) Vse dni med letom smejo mesene jedi uživati taki reveži, kateri si vsled obilnega uboštva ne morejo v jedih izbirati in so prisiljeni jesti, karkoli se njim daruje. Ako pa dobijo postne jedi za milošnjo, ne smejo uživati nepostnih. Sploh pa smejo vse osebe, katere morajo služiti ali stanovati pri takih ljudeh, ki nikoli ne stavljajo postnih jedi na mizo, smejo, pravim, jemati mesene jedi, samo ne na veliki petek, če je le koliko mogoče.

Za vse postne dni med letom in tudi ves štiridesetdanski post z nedeljami vred je ostro prepovedano, pri ednem in tistem obedu zavživati ribe in mesene jedi. To velja tudi za tiste, ki vsled starosti, bolezni, težkega dela itd. niso dolžni, postiti se.

Pomniti je dobro, da morajo vsi tisti, ki uživajo meso ob polajšanih dneh, vsak takošen dan kakor tudi po vseh sobotah med letom pobožno moliti trikrat „Oče naš“ in trikrat „Češčena si Marija“ in Vero apostolsko v čast bridkega trpljenja našega Gospoda Jezusa Kristusa. Kjer je več ljudi pri mizi, opravlja se naj ta molitev glasno in vzajemno. Posebič še v Gospodu opominjam vse tiste, ki se bodo posluževali postne polajšave, da o postnih dneh tem obilnejše opravljajo dobra dela krščanskega usmiljenja, da radodarno delijo ubogim preostanke svoje mize ali pa to, kar sami sebi pritrčajo.

Namesto masla sme se rabiti mesena začimba (ali špeh) ob vseh navadnih petkih med letom, izvzeti so le kvaterni petki in veliki petek.

Bolenikom za nekoliko časa še bolj polajšati post, so pooblaščen dušni pastirji in spovedniki. Kedor pa želi zmirom oproščen biti postne postave, mora se do mene obrniti s prošnjo, katero podpirajo polnoveljavni razlogi.

Milost sv. Duha bodi pa z Vami, da boste mogli v duhu ljubezni, pokorščine in zatajevanja samega sebe vestno spolnovati postno postavo. „Ki pa bodo spolnovali to pravilo, mir črez nje in usmiljenje Božje“. (Gal. 6, 16).

V Mariboru, dne 25. januarja 1891.

Opomba. Ta pastirski list s postno postavo vred naj se v vsaki farni cerkvi na tretjo predpustno nedeljo (kvinkvagesimo) s prižnice bere vernemu ljudstvu. Med letom pa se mora še vsaki post posebič oznaniti poprejšnjo nedeljo.

